Torni'nin Çalgı Atölyesi • Saliha Nilüfer

Resimleyen: Elahe Behin • Çocuk Kitaplar • Roman • 168 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6
YETENEKLER • SOSYAL İLİŞKİLER • DOĞA ve EVREN • SORUMLULUKLAR • BİLİM ve TEKNOLOJİ
müzik • yarışma • çalgılar • orman • kodlama • doğa • orkestra • yaratıcılık • sanat • hayvan sevgisi • bulut teknolojisi • iz sürmek • dayanışma • kuşlar • hile yapmak • cesaret • su kaynakları
PYP TEMALARI: Kendimizi İfade Etme Yollarımız | Gezegeni Paylaşmak | Dünyanın İşleyişi

---

Doğayı yücelten çocuk romanlarıyla sevilen yazar, çevirmen **Saliha Nilüfer**, okurunu seslerle, sıradışı çalgılarla ve renkli karakterlerle dolu bir atölyeye davet ediyor. Müziğin doğayla kurduğu bağı neşeli bir macerayla anlatan roman, teknolojinin geleceği ve doğal kaynaklarımızı korumak üzerine düşündürüyor. Doğaya kulak veren, farklı yeteneklerin bir araya gelerek değişim yaratabileceğini hatırlatan masal tadında bir hikâye.

Usta Torni, yıllardır hayalini kurduğu ve çarkı çom çom adını verdiği enstrümanı, "Ormanın Sesi" çalgı yarışmasına yetiştirmek ister. Çırak Zorni ve teknoloji meraklısı Tamirci Borni'yle atölyede harıl harıl çalışırlarken, ormandan tuhaf haberler gelir: Köylü uykularından olmuş, kuşlar kaybolmuş, dere kurumaya yüz tutmuş, ormanın sesi kesilmiştir. Torni ve müzisyen dostları, yaşanan esrarengiz değişimin ardındaki gerçeği ortaya çıkarmaya kararlıdır…

TARTIŞMA KONULARI…

1- Karakterlerin isimleri, ortam, koşullar ve canlılar romanın ilk sayfalarında okura neler vadediyor, neler düşündürüyor?

2- Atölyenin genel havası için neler söylenebilir? Burası sadece bir çalgı atölyesi mi, yoksa daha fazlası mı?

3- Torni Usta'nın karakter özellikleri neler? Tarihi yaklaştığı halde yarışma için hazırladığı çarkı çom çomu üç yıldır tamamlayamamış olmasının nedeni ustanın plansızlığı mı?

4- Atölyedeki aylık Cuma buluşmasının içeriği ve katılımcıları neler düşündürüyor? Anlatılan hikâyeden Torni'nin müziğe yaklaşımına dair ne gibi ipuçları ortaya çıkıyor?

5- Gürültü mü, yoksa sessizlik mi daha ürkütücüdür? Bu iki zıt kavram neden aynı biçimde ürkütücü olsun? Örneklerle açıklayın.

6- Ayda'nın yaptığı kuş gözlemciliği bir meslek midir? Kuş gözlemcisi olmak için hangi özellikler gerekir? Kuş gözlemcileri hangi kurumlarla çalışır?

7- Kodlama ne demek; kodlar nerelerde kullanılır? Kod yazmak için ne tür eğitimler almak gerekir; herkes kod yazabilir mi?

8- Bulut'un varlığı köyü ve doğayı nasıl etkiliyor? Ekosistemin iç bağları nasıl ortaya çıkıyor? Sizce su kaynaklarını tüketen, doğayı olumsuz etkileyen bulut teknolojisi gerekli mi?

9- Torni Usta yarışmaya katılacak güçlü rakiplerle neden ilgilenmiyor? Başkasının üstünlüğü yerine kendi gücüne odaklanma tutumunu kendinizden örneklerle açıklayın.

10- Yarışmadan çıkarılmalarına sizce Borni mi neden oldu? Sabredip sahneye fırlamasaydı JanJan'la ilgili farklı bir şey yapılabilir miydi?

11- Çalgıların ve karakterlerin isimlerinde dikkat çekenler ve isimlerin mantığı ne? Bu isimler romana ne kazandırıyor? Yazar bu isimleri kullanmasa maceranın genel havası değişir miydi?

12- Roman boyunca karakterlerin birbirleriyle ve hayvanlarla kurdukları iletişimde neler dikkat çekiyor? Doğa, sanat ve canlılar arası ilişkiler nasıl harmanlanmış? Yazar doğayı nasıl konumlandırmış; sadece korunması gereken bir alan olarak mı?

13- Hikâyede dostluk ve dayanışma hangi tutum ve davranışlarla öne çıkıyor? *Ağaç Çemberi* etkinliği nasıl yorumlanmalı?

14- Genç karakterlerle yetişkinler arasındaki iletişime dair neler söylenebilir? Beceri, yetenek ve akıl bakımından okur romandaki gençleri nasıl algılıyor?

15- Torni Usta'nın yaptığı çalgıların mantığı nedir? Gelenek ile inovasyon Torni Usta'nın karakterinde nasıl iç içe geçiyor?

YARATICI ETKİNLİKLER…
Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Proje:** Sınıfça çalışarak romanda adı geçen okarina, baston keman, kalimba, marimba, gıyalabona başta olmak üzere günümüzde sık kullanılmayan eski müzik aletlerini ve yöresel dünya çalgılarını araştırın. Bulduğunuz bilgileri ve görselleri bir albümde toplayarak küçük bir "Çalgı Tarihi Müzesi" oluşturun. Bu müzeye günümüzde kullanılan müzik aletlerinin geçmişteki biçimlerini ve evrimlerini de ekleyerek kapsamı genişletin. Tüm okulun ve velilerin görebileceği bir ortamda sergileyin.
- **Gösteri:** Önce bireysel ya da küçük gruplar halinde çalışarak, yaratıcı malzemeler ya da objeler kullanarak romandaki çalgılar gibi bilinmeyen, yepyeni çalgılar üretin. Hatta bu sürece veliler de katılsın. Bu özgün çalgıların üretim sürecini videolara kaydedin. Ardından bu çalgılarla bir orkestra oluşturun ve mini bir konser düzenleyin. Konserde üretim süreçlerini gösteren videoları da izleyenlerle paylaşın.
- **Araştırma**: Roman, teknoloji ve doğa ilişkisini gözler önüne seriyor. Sınıfça bu ilişkideki doğru ve yanlışları, insanların bu ilişkide hangi tarafı, neden tercih ettiklerini, bu tercihin gelecekteki sonuçlarını araştırın. Olumsuz sonuçları engellemek için alınabilecek önlemleri listeleyin. Çalışmayı, "Dünden Yarına Doğa ve Teknoloji" başlıklı bir rapor düzenleyerek okulda yaygınlaştırın, çevre ve doğayla ilgili sivil toplum kuruluşlarına gönderin.
- **Müzik**: Romanın sonunda yazarın sizler için yazdığı şarkı sözünü besteleyin. Tercihen bir rap şarkısı haline getirerek sınıfça birlikte dans ederek seslendirin. Şarkıyı ve dansı videoya kaydedin, velilerin de katılmasını sağlayarak yaygınlaştırın.
- **Yüzleşme galerisi**: Bulut teknolojisi için su kaynaklarının çok önemli olduğunu öğreniyoruz. Acaba teknolojik gelişmeler su kaynaklarının ne kadarını tüketiyor? Mesela bir elektrikli otomobil üretmek, yapay zekâya sorular sormak, çelik ya da çikolata üretmek, nükleer santral kurmak gibi gereksinimler için ne kadar su kullanılıyor? Kapsamlı bir araştırma yapın ve bulguları listeleyin. Tüketim alışkanlıklarıyla eşleştirin. Su tüketimi ihtiyacı için bulduğunuz her bilgiyi görselleri ve açıklamasıyla birlikte herkesin görebileceği biçimde sınıf koridorunda sergileyin. "Haberin var mı, ceketin üretilirken ne kadar su kullanıldı?", "Haberin var mı, yapay zekâya sorduğun her soru ne kadar su gerektiriyor?" gibi başlıklarla öğrencilerin dikkatini çeken bir yüzleşme galerisi oluşturun.
- **Basın toplantısı**: Öğrencilerden bazılarının konuşmacı, bazılarının izleyici, bazılarının da medya çalışanları rolü üstleneceği bir toplantı düzenleyin. Konuşmacılar insanların, bilim, teknolojik gelişmeler ve doğal gereksinimlerden dolayı su kaynaklarına, doğaya ve dolayısıyla gezegene yönelik sorumluluklarını anlatsın, gazeteciler de onlara sorular sorsun. İzleyenler toplantı sırasında sorulanları ve verilen yanıtları derleyerek bir basın bülteni oluştursun.
- **El işi:** Sınıfa büyükçe bir kuru ağaç dalı getirin ya da küçük dalları birleştirerek büyük bir ağaç yaratın. Bir ormanda bulunabilecek bütün ağaç türlerinin yapraklarının resmini yaparak bu ağacın dallarına asın. Tam bir yaprak görünümünde olacak biçimde yaprakları kenarlarından kesin, doğal renginde boyayın ve üzerine hangi ağacın yaprağı olduğu yazın. Böylece bütün bir ormanı tek bir ağaçta birleştirin. Dallara yine el işi olarak yapılan ve romanda sözü edilen kuşların maketlerini de yerleştirin. Ağaçla birlikte çekilen fotoğrafları, "… Sınıfı Ormanı" başlığıyla sosyal medyada yaygınlaştırın. Bu etkinliğe velilerin de katılmasını sağlayın.

- **Sosyal sorumluluk projesi:** Romanda karakterlerin hayvanlarla kurduğu ilişkilere ve hayvanların "konuşmalarına" bakarak önemli bir konuyu masaya yatırın. Gruplar halinde çalışarak evlerinde hayvanla yaşayanların hayvanlara karşı davranışlarını irdeleyin. Hayvan sevmek ne demektir? Evcil hayvan sahiplenmek insanlara hangi sorumlulukları yükler? İnsan, hayvanın "sahibi" midir? Bazı insanların bu konuda yaptığı yaygın yanlışlar neler? Evcil hayvan beslemenin temel kuralları nelerdir? Gruplar bu ve benzeri sorulara verdikleri yanıtları paylaştıktan sonra üzerinde fikir birliğine varılan noktaları birleştirerek rapor halinde düzenleyin. Sınıfın hayvanlarla ilgili sorumluluk bilinci, başta veliler olmak üzere okulda ve çevrede yaygınlaştırılsın.